

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Domitii Plati Societatis Iesv Theologi, De Domini
Nostri Iesv Christi Passione**

Piatti, Domizio

Coloniae Agrippinae, 1610

De nonnullis alijs circumstantijs, quæ demonstra[n]t Christi agoniam
fuisse maximam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49474](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49474)

208 DE PASSIONE CHRISTI
DE NONNULLIS ALIIS
circumstantijs quæ demonstrant
Christi agoniam fuisse
maximam.

PRAETER antedictos conflictus, qui Christum Redemptorem nostrum supra modum exagitarunt: ex alijs quoque circumstantijs intelligi potest, quàm ingens & inexplicabilis fuerit agonia ipsius.

Prima circumstantia: Quod nullum in passione sua auxiliũ & consolationem habuerit.
Thren. 2.

Passio Christi cur appellatur mare.

Earum PRIMA fuit, representatio intentionis dolorum eius: vidit namque se passurum esse dolores & tormenta intensissima: ut propterea Passio illius, mare non immeritò nuncupata fuerit, per Prophetam dicentem. *Magna est velut mare contritio tua.* id est, dolores & angustia tua tam ingentes & profundæ sunt, ut mari possint æquiparari: nam sicut in mari nulla inuenitur aquæ dulcis guttula: ita in vniuersa Christi Passione nulla reperta fuit guttula refrigerij: sed fuit mare vastissimũ & profundissimum dolorum intensissimorum. Quod ut intimius penetres reuolue tecum paulisper, quanta in angustia & afflictione versaretur is, qui tempestatis vi, aut alio casu in mare, quàm longissimè à littore proiectus, non posset vociferari nec vllius
opem

opem sperare, dum videret se in profundum, sine aliqua salutis spe demergi.

In eadem afflictione cogita Christum ^{Psal. 68.} in Passione sua extitisse, vti per Prophetā ait: *Veni in altitudinem maris, tempestas demersit me, infixus sum in limo profundi, & non est substantia:* id est, deiectus sum à tempestate dolorum intensissimorum & acutissimorum, in mare profundissimum angustiarum, vbi longè sim ab omni ope atq; solatio. *Laboravi clamans, rauca facta sunt fauces meae: defecerunt oculi mei dum spero in Deum meum:* id est: non modò fauces meae, propter vehementem clamorem, raucedinem contraxere, verumetiam oculi mei ad Deum, vnde opem sperabam, respicientes defecerunt, quoniam omnis mihi spes auxilij & solatij sublata erat. Verba hæc, à sacris Doctoribus, de Christo spiritualiter intellecta, manifestè satis demonstrant, quanta fuerit dolorum ipsius intensio: quandoquidem voluit eos in summo gradu, sine vlllo vel minimo solatio ac refrigerio perpeti.

SECUNDA circumstantia fuit consideratio extensionis eorundem dolorum: ^{II.} Quod nullū in suo corpore partem sanam habuerit. *Isai. 1.*
quia Passio non tantum extendit se ad totum Christi corpus: iuxta illud: *A planta pedis, vsque ad verticem capitis non erat in eo sanitas:* sed etiam ad omnia membra, id est,

ad electos omnes quorum p[æ]nas & tormenta, Redemptor noster, vti superius dictum est) particulari cum actu compassionis sentire voluit.

III.

Quod in anima & corpore omnes dolores distincte passus fuerit.

TERTIA circumstantia fuit, consideratio distinctionis eor[um]dem dolorum: quia passus est distincte omnes cum animæ, tum corporis perpassiones: vna altera non impediens: adeo vt horror non eijceret tristitiam nec t[æ]dium horrorem; nec agonia t[æ]dium; nec dolores corporis, animæ afflictiones præpedirent: nec maioribus tormentis, minora imminuerentur: quemadmodum hominibus vsuuenire solet, qui in corpore cruciati, animæ dolores non sentiunt, eò quod ratio perturbetur: & fortiter ac violenter in vna aliqua corporis parte percussi, p[æ]næ acerbissimam minus sentiunt, quia caro mortificatur, & sensus obstupescit. At in Christo Domino semper fuerunt sensus integri sine vlla perturbatione, ac proinde æque grauius primos, vt vltimos dolores sensit, & non modò omnes simul passiones, sed etiam vnquamq; per se distincta sustinuit.

IV.

Quod sine minimo doloris signo passus fuerit.

QUARTA fuit, quod nunquam de tormentis suis conquestus fuerit, nec vel os ad minimum gemitum aut suspirium emittendum aperuerit: Quod ingenti profecto

fecto admiratione dignum est: quia videtur repugnans & contrarium esse naturæ, tot vndique cruciatibus & afflictionibus premi, & nullum vel minimum doloris indicium ostendere. Mulier in partu existens continere se nequit, vt crebris gemitibus & suspirijs, dolores in quibus angitur, non patefaciat: Christus verò inter tot internas & externas animi corporisque angustias & cruciatus, nullum vel minimum doloris signum dedit: nec vllum vel leue suspirium emisit. Fuit verò tanti momenti hæc tacita Christi patientia, & dolorum illius acerbiter tantoperè auxit, vt DEVS specialem illius mentionem à Prophetis fieri voluerit, vt in *Isaia Tan-* *Isai 53.*

quam ovis ad occisionem ductus est: & tanquam agnus coram tondente se obmutescit, & non aperit os suū. Hac verò taciturnitate demonstrare voluisti amantissime DEVS, quam prompto ac libenti animo, onus grauissimum afflictionum & tormentorum, pro ingratis creatura, in humeros tuos susceperis: quia cum posses, & deberes, indicium grauitatis illorum dare, noluisti, vt in illis non molestiam sed promptitudinem maximam ostenderes.

QVINTA fuit sanguis, quem V. in hac agonia tanta cum abundan- *Sudor sanguineas.* tia profudit, vt in terram defluerit

O 4 eam-

Luc. 22,

eamque copiosè irrigauerit. *Et factus est sudor eius, sicut gutta sanguinis decurrentis in terram.* maximè cum modus, quo illum profudit, id est, per sudorem, adeò fuerit insolitus, vt ex eo, maxima contemplatiuorum pars coniecerit, dolores Christi internos fuisse atrocissimos, & extra omnem mensuram: inter quos S. Anselmus ita inquit: *angustias cordis tui dulcissimi indicabat sudor ille sanguineus, qui orationis tempore de sanctissima carne tua, in terram guttatim discurrebat: quod idem est ac si dixisset.* Quamuis occultare conatus fueris angustias & afflictiones animi tui, & tamen sufficienter patefunt, quàm excessiuæ & & ingentes fuerit, per insolitam illam purissimi sanguinis tui, effusionem ante omnem cruciatum, nulla arte, clauorum, spinarum, lanceæ, ac plagarum seu percussionum elicitæ, sed spontanea voluntate, instar monetæ seu pretij, ab amabilissimo fonte sanctissimi corporis tui, tanta vbertate profusi, vt *decurreret in terram.*

In specul.
Euag. serm.

Sudor sanguineus fuit signam interni doloris quem Christus passiebatur.

In cap. 22.
Lucæ.
Sudor sanguineus maximum Christo attulit cruciatum duas ob causas.

Vbi considera, hanc sudoris sanguinei in Christo effusionem, naturaliter factam fuisse, vti placet Caietano, alijsque Theologis scholasticis, tam antiquis quam modernis: & indicium fuisse, non tantum magnæ violentiæ dolorum internorum, verum-

rumetiam præcipuam causam grauitatis & accretionis eorum vsq; ad talem gradum, vt secundum naturæ ordinem in vita permanere nequiverit, sine manifesto miraculo. Causa prima hæc est: quia cum vita in sanguine resideat, non potuit natura illum à corde, quo accurrerat, tâta cum violètia repellere, & per totum corpus intra & extra dispergere, sine summo dolore, & manifesto vitæ discrimine.

I.

Secunda est ingens copia: quamuis enim Aristoteles affirmet à copia & infectione sanguinis, nonnunquam fieri posse vt quis sudorem sanguineum sudet: id tamen rarò accidit, & vix reperire licet exempla: ita vt præter vnicum illud, quod quidem ex recentioribus scriptoribus refert, se vidisse Parisijs hominem, posteaquam in illum mortis sententia dictata esset sanguinem sudantem, nullum aliud me legisse meminerim. Imò si aliquando vsuenit, vt quis sanguinem sudet, id in exigua fit quantitate, ac potius sudor sit ordinarius, sanguineo tantum colore tinctus: hoc autem natura magno cum artificio & sapientia sic disposuit, vt in angustijs, alijsque sudandi occasionibus, non esset facilis via ad sanguinis effusionem, cum periculo vitæ. At in Christo, sudor sanguineus, quem sudavit, fuit merus & purus sanguis: cumque

II.

Sudor Christi in horto fuit purus sanguis.

O 5 hic

hic sanguis optimum & sanctissimum in Christo fuerit, sine vlla copia superfluenta, propter victus temperantiam: & pori delicatissimi atque angustissimi: guttæ verò sanguinis, vti S. Ireneus testificatur crassæ & congelatæ, dum egrederetur tanta cum abundantia extra suum situm & ordinem naturæ, è venis, per poros, per meatus, per cutem, & per vniuersum denique corpus: cogita fidelis anima, an non inde vehementissimum in omnibus poris dolorem senserit & pro magno miraculo reputari debuerit, quòd mortem non oppetierit.

Cæterum: quanquam insolitus hic sudor sanguinis in Christo, manifestum fuit signum atque indicium, acerbissimi doloris, angustiae, tædij, atque fastidij, quæ sanctissima illius animo sustinuit, nihiloseciùs altissimis quoque mysterijs refertus fuit, quorum quædam ad consolationem & profectum piarum animarum, hoc loco indagabimus, & contemplabimur.

I. Itaque *primum* sit, quod S. Augustinus

Lib sent. ex 68. Christi
 Aug. sent. 68. Christi
 sudor signi-
 ficat marty-
 rum passio-
 nes.

indicat his verbis. *Orans cum sudore sanguineo IESVS Christus significabat, de toto corpore, quod est Ecclesia, emanatas martyrum passiones.*

Secundum,

*Mysteria
 sudoris san-
 guineo Chri-
 sti.*

ms.

Secundum, à S. Bernardo animaduersum est: Christum videlicet sanguinem sudare voluisse, vt non tantum lachrymis oculorum pro nobis plangeret, & ex illius lacrum conficeret, quo iniquitates nostræ abluerentur: sed etiam lachrymis totius corporis, iisdemque sanguineis, vt tantò clarius eorum grauitatem demonstraret, & multò copiosius, peccata totius corporis Ecclesiæ, defferet ac lauaret. Verba illius hæc sunt. *Nec multò post ventum ad orationem, & vsque tertio factus in agonia orabat: vbi quidem non solis oculis, sed quasi membris omnibus fleuisse videtur: vt totum corpus eius, quod est Ecclesia, totius lachrymis corporis purgaretur.*

Tertium, ab eodem S. Bernardo notatum est: Ea nimirum de causâ, Christum voluisse sanguinem suum in terram defluere, vt monstraret Ecclesiam suam, quæ adhuc in terris militabat, orabat, & sanguinem pro se sparsura erat: irrigandam & fecundandam esse sacratissimo sanguine suo: quia in sudore significabatur orationis feruor: in sanguine pretium; in dicursu abundantia; in guttis particularis efficacia.

Quartum illud est, cuius mentionem facit Venerabilis Beda his verbis: *Per ir-*

II.

Serm. s. de dom. palmar.
Christus non tantum lachrymis sed sudore quoque sanguine peccatorum nostrorum enormitatis deferre voluit.

III.

Christus sanguinem sudauit, ad irrigandam & fecundandam Ecclesiam suam.

IV.

Lib. 6. in Lucam.

Christus sudore suo sanguineo, discipulos ab infidelitate purgavit.

rigatam sacratamque Christi sanguine terram, nobis aperte est declaratum quod effectum iam sue precis obtineret: ut fidem videlicet discipulorum, quam terrena adhuc fragilitas arguebat suo sanguine purgaret: Et quicquid illa scandali de eius morte pertulisset, hoc ipsum totum moriendo deleteret: in quo uniuersum late terrarum orbem peccati mortuum, sua morte innoxia, caelestem suscitaret ad vitam.

V.

Sudore sanguineo Christi monstratur sitis, qua sanguinem pro nostra salute fundere considerabat.

Quintum, iuxta Ludouicum Lugdunensem, est; quod Dominus isto sudore sanguineo voluerit ostendere, ingentem animi sui sitim & cupiditatem, quo ardebat sanguinem pro salute hominum effundere: dum permisit antegredi apprehensionem atque imaginationem tormentorum, quæ à spinis, flagellis, clauis & lancea perlaturus erat, adeo fortem ac vehementem, ut antequam hæc corpus suum reuera offenderent, illa ad venas omnes referandas, & sanguineum sudorem proliciendum sufficiens fuerit. Cæterum voluit hic quasi experimentum quoddam sumere illius, quod inimici postea facturi erant, antequam certamen hoc ingrederetur: non aliter atque illi qui conflicturi aut lanceis inter se concursuri sunt prius quam id fiat, imaginario quodam prælio ad hoc se exercent.

Sextum,

Sextum, secundum nonnullos est, quod cum proprium sit verecundiæ, sanguinem ad extimas cutis partes, maximè ad faciem propellere, unde rubor existit: talis fuerit Christi Domini & Redemptoris nostri e-rubescencia, cum cerneret se vestiendum esse totius mundi sceleribus, quorum ipse deformitatem penitissimè peruidebat: scq; constituendum esse signum in quod Iudæi blasphemias, iniurias & calumnias suas collimarent, vt tantam sanguinis copiam ad extimas corporis partes, maximè faciei propulerit, vt intra pellem contineri non valens, foras eruperit. Quod sicut ingeniose admodum fuit excogitatū ita quoq; dignum est, vt omnes ad pudorē & verecundiam scelerū suorū permoueat, quandoquidem Christus pro peccatis alienis tanto pudore ac verecundia suffundi non detrectauit.

Septimum est: quod Christus ideò tam copiosè sanguinè sudare voluerit, vt terrā madefaceret: quo nobis daret intelligere, iam aduenisse tēpus, quo benedicenda erat terra, quæ per peccatū maledicta fuerat: *Maledicta terra in opere tuo*. Nam in se assumens partū maledictionis eius, id est spinas, iuxta illud: *spinas & tribulos germinabit tibi*: quibus nostra causa coronatus est & illam, sacratissimo sanguine suo irrigans,

VI.

Christus sanguinem sudauit, propter peccatorum nostrorum verecundiā.

VII.

Christus sanguine suo terram madefecit, vt illam sanctificaret. *Gen. 3.*

Ibid.

Serm 3. de
pass.

gans, vtilissimam illam fecit commutationem, de qua S. Leo papa ait. *Commutatione mirabili inierat commercium salutare, nostra accipiens, & sua tribuens.*

Anselm. in
spec. Kuang.
serm.

Si ergo Dominus sanguinem sudat, & tam liberaliter rem omnium pretiosissimam erogat, tu fidelis anima accurre, noli tardare, sed propera & in genua prouoluta, facultatem sanguinem hunc lambendi, & eo cor vnum emolliendi flagita.

Quid stas? inquit Anselmus: *accurre & suavissimas illas guttas lambe: noli dormire cum Petro, ne merearis audire, sic non potuisti vna hora vigilare mecum?* Perge magna cum fiducia: quid enim pro te facturus non est, qui sanguinem tua causa sudat? Perge, nam si potueris primis labris vel minimam partem huius terræ tangere, salua eris. Mulier illa quæ sanguinis fluxum patiebatut

Matth. 9.

ait. *Si tetigero simbriam vestimenti eius, salua ero.* tu verò dic: *Si tetigero terram eius cruore irrigatam, salua ero.* Caue ne illud dici possit de te, quod per Ezechielem Prophe-

Ezech 24.

tam dicitur. *Multo calore sudatum est: & non exiit de ea nimia rubigo eius.* id est. Dominus magno cum amoris feruore, ingentem sanguinis abundantiam sudauit, vt te eodem sanguine, veluti conuenientissima ad peccati lepram effugandam medicina, purgaret atque sanaret: & tu nihilominus
in

CONSIDERATIO II. 218

in eadem adhuc rubigine peccatorum per-
fistis.

Prospice tibi quoque ne in illam inci-
das maledictionem, quam S. Paulus A-
postolus, terræ sæpenuerò imbris
irrigatæ, & fructum suis temporibus non
proferenti, comminatur, dicens. *Ter- Heb. 6.*
ra sæpe venientem in se bibens imbrem, & ge-
nerans herbam oportunam illis, à quibus coli-
tur, accipit benedictionem à DEO: proferens
autem spinas & tribulos, reproba est, & male-
dicta proxima. Eheu, quid de te, & omni-
bus, supra quos stillat copiosè sanguinis
Christi sudor, futurum est: si non pro-
tu' erim fructum conuenientem, & à DEO
expetitur?

Ad extremum perge obuiam Chri-
sto, trementi, angustiato, & sangui-
nem stillanti: vide quam exhaustus sit
propter diuturnas vigilias: aspice quam
pallidus & imbecillis, propter agonizæ
vehementiam: intuere quomodo à ca-
pite ad pedes vsque sanguine suo perfu-
sus sit. O quam pretiosas & eximias ti-
bi merces adfert: occurre igitur il-
lis, & illas coeme nummo amoris &
gratitudinis: nam aliud nihil pro il-
lis exigit, quàm amorem & gratitudi-
nem.

Tu quoq;, pie Lector, si vis magnum
robur

robur & solatium in morte tua sentire, im-
prime animo tuo hanc præsentiam Christi
agonizantis: quia dubium non est, quin si-
cut Passione sua virtutem & fortitudinem
nobis in tribulationibus lucrificet:
ita quoque agonia sua, omnibus
qui piè moriuntur, ineffabi-
lem iubilum, & volupta-
tem inexplicabilem
promeruerit.

(*)

CON.

